

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 32— K
Félévre — — — 16— K
Negyedévre — — — 8— K
Egy héra — — — 2-70 K
Egyes szám ára 10 fillér.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája Nagybecskerek, Zápolya-u. 1. hová a hirdetések, előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Hirdetéseket
a kiadóhivatal vesz föl. Azonkívül az összes hír- és detési irodák. Megjelenik vasár- és ünnepnapok kivételével mindennap d. u. 5 órakor.

Nagybecskerek, 1917.

XLVI. évfolyam, 72 szám.

Szerda, március 28

LEGUJABB.

— Saját tudósítónk cenzurázott távlati jelentésel. —

A háboru mai hirei.

Az oroszországi forradalom. — A helyzet még komoly. — Nagyhercegek lemondása. — Amerika háborus készülődései. — Háborueellenes tüntetés Milanóban. Anglia német inváziótól tart.

Az orosz forradalom. — A helyzet még komoly.

Budapest, márc. 28. Genfből sürgönyzik:

Kerenszky igazságügyminiszter a következőket mondotta az oroszországi helyzetről:

— **A helyzet még komoly**, de a krízisen túl vagyunk. Nehány nap múlva az ideiglenes kormány esküt tesz a nép előtt. Az asszonyok nem kapnak választói jogot, mert ilyen nagy reform végrehajtására nincs idő. A katonákat, akik résztvettek a forradalomban visszaküldötték a helyőrségekbe. Ők maguk választják tisztjeiket és a bizottságokat, amelyek a központi bizottsággal érintkezésben maradnak.

Kornilov tábornok szerint a helyzet napról napra javul. A csapatok szelleme biztos és kitűnő. A katonák azt kívánják, hogy azon tisztek alatt maradhassanak, akikkel a forradalom kezdetétől együtt voltak. Ezt a kívánságukat teljesítik is.

Budapest, márc. 28. Stockholmból sürgönyzik:

A svéd lapok szeptembéri jelentései szerint a mai helyzet Oroszországban, az ideiglenes kormány minden biztató kijelentése mellett sem végleges. Az országban nagy csoportok vannak, amelyek a régi autokrata uralom alatt nagyon jól érezték magukat s ezek titokban mindent elkövetnek, hogy a jelenlegi helyzet ne állandósuljon. Csak alkalomra várnak s nyíltan is föl fognak lépni. Az orosz arisztokracia, sőt a pénzvilág sincs kibékülve az új helyzettel, de ma még csöndben vannak. Az országban még egyre számos letartóztatás történik minden nap. Ezenkívül a szociáldemokraták is gondot adnak az új kormánynak, mert sok dologban kérekkötők terveiknek s még nem sikerült

az új korszak vezetőinek a szociáldemokratákat lebeszélni arról, hogy álljanak el a béke követelésétől. Nagyon könnyen meglehet, hogy szociáldemokrata párt és a munkásság között rövid időn belül kenyértörésre kerül a dolog.

A szociáldemokraták lehetetlennek tartják a tervezett nagy reformoknak és átalakulásnak a megvalósítását a háboru zűrzavarai és pusztításai közepette. Nincs kizárva tehát ma sem, hogy a helyzet Oroszországban újból és pedig még jobban fölborul.

Nagyhercegek lemondása.

Budapest, márc. 28. Szentpétervárról sürgönyzik:

Nikolajevics Miklós, Mihajlovics Miklós, Vladimirovics Boris, Mihajlovics Szergiusz, Konstantinovic Dimiirij nagyhercegek, Konstantinovic Gábor, Ivor és Sándor oldenburgi hercegek táviratot küldtek az ideiglenes kormányhoz, amelyben kijelentették, hogy teljes mértékben csatlakoznak Alexandrovics Mihály nagyhercegnek lemondó nyilatkozatában kifejezett felfogásához. Egyidejűleg szilárd elhatározásukat fejezték ki, hogy az ideiglenes kormányt minden tekintetben támogatni fogják. A haszonélvezetükre átengedett birtokokra nézve kijelentették, hogy ezek véleményük szerint ismét átmentek az állam tulajdonába.

Amerika háborus készülődései.

Budapest, március 28. A Havas-ügynökség jelenti Newyorkból:

Lansing államtitkár a külügyi bizottságban kijelentette, hogy Wilson most tanulmányozza a tervet, **hogyan lehetne expedíciós sereget küldeni Franciaországba** és hathatós pénzügyi segítséget nyújtani az entente-nak.

Lansing hozzáfűzte: Döntés eddig

még nem történt, ezért korai volna a terv részleteit közölni.

Budapest, márc. 28. Amsterdamból sürgönyzik: Az Allgemeine Handelsblad jelenti:

Az Egyesült Államokban a harcikedv fokozódik. Amerikának a háboruban való részvétele módjára nézve semmi kétség sincs többé.

Budapest, március 28. A Daily Chronicle jelenti Washingtonból:

A háboruban való részvételhez egyre nagyobb kedv mutatkozik. Wilson maga is látja, hogy minden segítő eszközét és minden férfit bele kell dobni a mérleg serpenyőjébe, mert most már valószínű, hogy az elnök csatlakozni fog az ententhez és aláírja a különbékét kizáró egyezményt.

Spanyolország lépése az Unionál.

Budapest, márc. 28. Genfből sürgönyzik:

Párisi lapok jelentik, hogy a washingtoni spanyol követ törekvései állítólag **nagy meglepetést hoznak.**

Tüntetés a háboru ellen Milanóban.

Budapest, márc. 28. Luganóból jelentik:

Vasárnap Milanóban komoly utcai **tüntetések voltak a háboru folytatása ellen**. Számos embert, köztük két városi tanácsost letartóztattak.

Anglia német inváziótól tart.

Budapest, márc. 28. Hágából sürgönyzik:

Angliában makacsul tartja magát a hír, hogy Anglia keleti partvidéke ellen német invázió készül.

Bonar Law az alsóházban megcáfolta a híreszteléseket, de elismerni volt kénytelen, hogy a perifériális csapatok parancsot kaptak, hogy minden eshetőségre el legyenek készülve.

A fölmentettek behívása

Budapest, március 28. Bécsből sürgönyzik:

Mint a Neue Freie Presse közli, ma plakátok fognak megjelenni, amelyek szerint negyvenöt éves korig a fölmentetteket fölülvizsgálni fogják. A frontszolgálatra alkalmasak be fognak vonulni, míg a többiek egyelőre itthon maradnak. Kivételes esetekben fölmentés lesz kérhető.

HIREK.

— Hivatalos jelentések március hó 27-éről.

A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentéseket kaptuk a haretéri eseményekről:

Höfer jelentései:

Keleti haretér:

Mackensen vezértábornagy hadserege: Nincs különös esemény.

József főherceg vezérezredes hadserege arcvonala: Az ellenség tegnap a Csobányos-völgytől délre tüzésének erős támogatásával megtámadta a Magyaroson fekvő állásokat. Részen tüzünkkel, részen közelharcban visszaverjük. A Sulta-völgytől délre ágyutüzünkkel elfojtottunk egy orosz támadó kísérletet.

Lipót bajor herceg vezértábornagy harc- vonala: Brzezanytól délkeletre Olejovnál és Lucktól nyugatra az ellenség eredmény nélkül tört előre vonalunk ellen s nagy veszteségeket szenvedett. Baranovici területén a Szezarától nyugatra fekvő állásából rajtaütéssel ki- vetettük, mely alkalommal súlyos véres vesz- tesége mellett több mint 300 foglyot veszített.

Olasz haretér:

A görzi grófságban a századik gyalogezred osztagai erős tüzési támogatás mellett Bigliától délre benyomultak az ellenséges állásokba, 9 tisztet és 306 főnyi legénységet el- fogtak, egy gépfegyvert és egy aknavetőt zsák- mányoltak és számos ellentámadással szemben helyt állottak. A Ploecten-szorosban elűztük az olaszokat a pénzügyi őrházból, az épület, miután járőrünk átkutatta és elhagyta, a leve- gőbe röptük.

Délkeleti haretér:

Albániában a helyzet változatlan.

A német nagyhadiszállás jelentései:

Nyugati haretér:

Esős idő következtében az egész arcvon- alon csekély volt a harci tevékenység. A Re- gaemetől északra felé vezető országutak mentén a norouil—lauguicourt előrsi vonalban valamint Eguancourtban, Peronnestól észake- letre ütközetekre került a sor. Roiselt (a Co- logne-patak mentén) az ellenség számos ered- ménytelen előretörés után megszállta. Az Oise és Courcy le Chateau közti erdőszegben nagyobb francia erők biztosító csapatainkra bukkantak, amelyek az ellenségnek veszteséget okoztak és azután a fenyegető átkarolás elől kitértek.

Keleti haretér:

Lipót bajor herceg vezértábornagy harc- vonala: Illuxtnál rohamcsapataink vállalkozá- sai a két utóbbi napon harminc fogoly beszál- litásával végződtek. Ugyanannyi orosz és egy gépfegyvert hoztunk az ellenség árkaiból teg- nap Smorgonnál magunkkal. Baranovicitól dél- keletre jól előkészített és erőteljesen véghez- vitt előretörésünk sikeres volt és Labusi között az orosz állásokat rohammal elfoglaltuk, több mint 300 orosz elfogtunk, 4 gépfegyvert és 7 aknavetőt zsákmányoltunk. Lucktól keletre a zloczow—tarnopoli vasutól északra és Brze- zanyánál heves tüzhullámok után orosz zászló- aljak támadtak. Nagy veszteségük mellett ver- tük őket vissza.

József főherceg vezérezredes harc- vonala: A Trótusul-völgytől délre védőtüzünk meg- hiúsított egy készülő támadást. A Magyaros-nye- reg ellen előrenyomuló orosz erőket vissza- vertük.

Mackensen vezértábornagy hadserege: Nincs lényeges esemény.

Macedon arcvonal:

Monasztirtól északnyugatra a franciák új- ból támadtak. Számos erős előretörés közel- harcban kudarcot vallott. Trnavától nyugatra az ellenség egy keskeny árokrendszerben megve- tette a lábát. — Ludendorff.

A német tengerészeti vezérkar főnöke jelenti:

Egyik torpedónaszád kötelékünk a március huszonötödikéről huszonhatodikára virradó éj- jel a dűnkircheneri hadikikötő berendezéseire kis távlatból mintegy kétszáz lövést tett. El-

lenséges tengeri haderővel sehohsem találko- zott. Naszádink zavartalanul visszaérkeztek.

— **Katonai kitüntetések.** A király megpa- rancsolta, hogy *Luiger* Emil 12. gy. ezr. szá- zadosnak az ellenség előtt teljesített kiváló szolgálatai elismerésül a legfelsőbb dicsé- rő elismerés újolag tudtul adassék a kardok egy- idejű adományozása mellett.

A király továbbá *Elstner* Henrik 12. gy. ezredbeli számvívő századosnak az ellenség előtt teljesített kiváló szolgálata elismerésül a koronás arany érdemkeresztet adományozta a vitézségi érem szalagján.

A hadseregpáncsnokság a 12. gy. ezred katonái közül a következőket tüntette ki vi- tézségükért.

A másodosztályú ezüst vitézségi éremet kapták: Radó Gyula hadapródjelölt, Pokorny Ferenc egyéves önk. szakaszvezető, Stiffel János, Grolmusz János, Ziegall János, Szemere Kamilló tizedesek, Lengyel János, Hajas Ig- nác, Harmath Pál, Münich Vilmos őrvetők, Schwarc Pál, Struchár Pál, Takács Imre, Garai Mihály, Pataki Jenő, Belák Márton, Baeskö István, Knotek Teofil, Pontyos Lajos, Szuke- nyik József, Szadeczky István, Keresztény András, Papp Sándor, Máté Márton, Gyurica Rezső és Valkó János gyalogosok.

A bronz vitézségi éremet: Keszezh András egyéves önk. szakaszvezető, Iván Lajos káp- lár, Öllös Béla őrvetők, Lipós Károly, Mendel János, Kohn József, Furch Károly, Lipovszki István, Biró Albert, Jobbágy Gyula, Farkas Antal, Dalpra Gyula, Horváth Károly, Geren- dás András, Lovász József, Kovács II. István és Simon Imre gyalogosok.

— **Katonai kinevezések.** A király kinevezte *Steiner* Dávid 12. gy. ezredbeli tart. egészség- ügyi zászlóst. tart. egészségügyi hadnagygyá, míg a katonai parancsnokság *Dieter* Arisztid 12. gy. ezredbeli hadapródjelöltet és *Davabouth* Miklós 12. gy. ezr. egyéves önk. káplárt tart. zászlósokká nevezte ki.

— **Törvényhatóságaink Pro Transsylvania!**

A koronázás alkalmával a királynő Ő felsége legmagasabb védnöksége alatt megalakult „Pro Transsylvania” Országos Segítő Bizottság el- nökéhez rövid fenállása alatt már 1,783.361 korona 92 fillér adomány folyt be az erdélyi gyermekvédelem céljaira s az erdélyi feldult tüzhelyek ujrafelépítésére. Ennek a segítőak- ciónak a támogatásában is hazafias törvény- hatóságaink járnak elől jó példával, ép úgy, mint a felvidék ujrafelépítési akciójánál. Az eddig beérkezett legnagyobb törvényhatósági adományok között szerepel Biharvármegye 88.665 korona 98 fillérrel, Trencsénvármegye 38.164 korona 53 fillérrel és Miskolc 24.000 koronával. Ezekben a törvényhatóságokban a gyűjtés még tovább folyik, ezeken kívül pedig Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun-, Zemplén-, Torontál-, Tolna-, Árva-, Csanád-, Nyitra-, Pozsony-, Somogy-, Abauj-, Heves-, Arad- és Fejérvár- megyék, továbbá Temesvár, Pozsony, Ujvidék, Kecskemét, Szolnok városok értesítették báró Jósika Sámuel elnököt, hogy a legközelebbi közgyűlés napirendjére kitűzték a „Pro Trans- sylvania” Országos Segítő Bizottság törvény- hatósági támogatásának megszavazását is.

— **Köszönet.** A nagybecskereki keresztényen nőgyűjtés céljaira újabb adományokat küld- tek: Torontáli takaré- és hitelbank 50 K, Nagybecskerek város tanácsa 25 K, Beneth Károlyné, Dungszy Lázár 20—20 K, dr. Heinermann Alajos, Torontáli Agrárbank, dr. Várady Imre, Fenyves Izsó 10—10 K, özv. Mencer Ignáczné, Mencer Lipót 6—6 K, Stern Lázár 4 K. Ezen szives adományokért hálás köszönetet mond az egyetelnöksége.

— **A katona otthon,** Temesvári-utca 1500. sz., szépen teljesíti hivatását. Naponta 50—60 katona látogatja, akik ott leveleket írnak, jó könyveket, hírlapokat olvassatnak, katona él- ményeikről beszélgetnek, sakot, dominót, stb. játszanak. Azonban hiány is van még. Hiány, hogy nincs elég könyv, játék és több helyiség. Ha valaki katonáink iránti hálától indítva, ezen hiányok pótlásában segítségünkre lenne, köszönettel vennénk. A katona otthonunk fenntartásában eddig a helybeli katonai pa- rancsnokság és Torontáli Kaszinó a berende- zésben segítők, Mayer Rezső a „Torontál” in-

gyen küldésével, a „Nyitavármegyei Lapok” szerkesztősége szintén a lap ingyen küldésé- vel segített, akiknek ezton is köszönetet mon- dok. Szalay József lelkész, a katona otthon bizottság elnöke.

— **Behozatal szabályozása.** A temesvári kereskedelmi és iparkamara értesíti az érde- kelteket, hogy a 870—1917. M. E. számú ren- delet értelmében bármely árut csak külön en- gedély mellett szabad a monarchia két álla- mának szerződéses vámterületére behozni. A behozatali engedélyt a magyar szent korona országába rendelt árukra nézve a m. kir. pénzügyminiszter adja meg. Az átvételi enge- dély megadása a belépő vámhivatal szerint tekintetbe jövő pénzügyminiszter hatáskörébe tartozik. Az osztrák-magyar katonai igazgatás alatt álló területekről származó és közvetlenül onnan behozatalra kerülő árukra nem kell külön engedély, de a vámhivatal kívánságára a származási hely cs. és kir. közzétparancs- nokságának bizonyítványával kell igazolni az áruknak a megszállott területekről való ere- detét. A behozatal iránt előterjesztendő kére- lemhez a kereskedelmi és iparkamaránál kap- ható hivatalos nyomtatvány használandó. Ez az újabb szabályozás a nélkülözhető áruk be- hozatala tárgyában kiadott 4451—1917. M. E. számú rendeletet hatályon kívül helyezi.

— **Az újszülött apa.** A Városi Mozi ma és holnap a csapongó derű és humor szinhe- lye lesz. „Az újszülött apa” címmel egy ka- cagtató bohózat kerül színre a két napon, a melynek főszerepét Rott Sándor, a budapesti Folies Caprice kitűnő komikusa játssza, aki annyi vidám estét szerzett már a budapesti közönségnek. Most a filmen fogjuk élvezni pazar komikumát s kétségtelen, hogy a kö- zönség kitűnően fog mulatni Rott Sándor ko- mikumán a moziban is.

— **Keserű** iz nem felel meg mindenki guszusának, ezért veszik előszeretettel a kel- lemes izű Feller-féle rebarbara „Elsa-pilulá- kat” mindazok, akiknek hashajtószerre van szükségük. Bekeárák: az Elsa-pilulából 6 do- bozt bérmentve 4 K 40 filléért küld Feller V. Jenő gyógyszerész Stubica, Centrale 125. sz. (Zágrábmegye). Kizárólag növényi anyagokat tartalmaznak, mert ásványi anyagok nem min- denkinek tesznek jót. A számos és vegyi ösz- szetételű hashajtóval szemben tehát ezért is előnyben részesülnek az „Elsa-pilulák”.

— **Könyveket a haretérre! Küldjünk könyveket és folyóiratokat a haretérre. A könyveket és folyóiratokat a Torontál- megyei Közművelődési Egyesület készség- gel továbbítja.**

— **Adakozzunk az elesett hősök özve- gyei és árvái javára! Hadszervező Hiva- tal főpénztára, Képviselőház.**

Tenger-

sok utánzatot ajánlanak mostanában Diana- sósorszesz helyett egyes üzletekben a vásárló közönségnek, melyek hangzatos elnevezések

alatt

és sokszor a megtévesztésig hasonló külső csomagolásban kerülnek forgalomba. A gyalog-

járók,

ha elmennek egy-egy kirakat előtt, mégis minden jobb üzletben ott láthatják a valódi Diana-sósorszeszt, melyről mindenki

előre

tudja, hogy belső tartalmánál fogva a leg- megbízhatóbb és leghatásosabb háziszor, fájdalomcsillapító, hűsítő, enyhítő és egész- ségápoló. Egy háztartásból sem szabad te- hát hiányoznia.

kis üveg Diana-sósorszesz ára . K 1-30
nagy " " " " " 3-50
legnagyobb " " " " " 7-

DIANA kereskedelmi r. t.
Budapest, V., Nádor-utca 6.

Telefon 330.

VÁROSI MOZI A VÁROSI SZÍNHÁZBAN.

Telefon 330.

Szerdán, március 28-án és Csütörtökön, március 29-én két előadásban d. u. fél 6 és este 8 órakor, rendes helyárok mellett:

AZ ÚJSZÜLÖTT APA.

Eredeti bohózat 4 felvonásban. A főszerepben Rott Sándor a Folies Caprice művésze, a többi szerepben R. Türk Berta, Tesztory Julia, Gerő József és Springer Ármán, a Folies Caprice kitűnő és híres együttese mulattat.

MODERN MOZI

TELEFONSZÁM 312 és 47.

Csütörtökön és pénteken, március 29-én és 30-án két-két előadás, d. u. fél 6 órakor mérsékelt, este 8 órakor rendes helyárral:

A méltóságos rabasszony.

Regényes történet 4 felvonásban. Irta: Sas Ede. — A darab főszereplői: Berky Lili, Odry Á.

Az aranyzárvány pillangó.
Vigjáték 2 felvonásban.

Helyárrak:

Mérsékelt: páholyülés 80 f. I. hely 70 f.
II. hely 60 f. III. hely 40 f. — —
Rendes: páholyülés 1:20 K. I. hely 1— K.
II. hely 80 f. III. hely 50 f. — —

Ellenséges határ mentén.

— Levél az olasz-svájci határról. —

Lugano, március hó.

Egészen különös érzés, ha az ember az ellenség földjéről légvonaton alig öt kilométernyire van és mégis teljes biztonságban érezheti magát.

Ha kitekintek az ablakomon a tó irányában, annak tulsó oldalán Caprino és Cavallino házikóit látom, amelyek a Monte Caprino oldalához fecskefészkek módjára tapadnak. Ha pedig szemem a hegy lejtőin felkuszik, a gerincevonalat éri, amely az olasz-svájci határ. De lent a tó partján is egy olasz falucska fekszik, Campione, amelyet svájci terület zár körül. Ez a kis darabka föld, amely az olasz művészet történetében, mint a híres műépítések szülőföldje, oly nagy szerepet játszik, annak idején a milanoi érsek tulajdona volt, amelyet az egyik német-római császár adott neki hűbérül. Mikor a svájci őskantonok, a Giornia melletti véres ütközetben legyőzték a milanoi herceg csapatát, a mai tessini kantonról lemondott ugyan a herceg, de a magas egyházfejedelem iránti tiszteletből a falucska megmaradt a „ducató di Milano” kezén és ezen a következő évszázadok sem változtattak.

Egészen sajátos érzés, ha az ember gőzhajón Luganoból kiindulva Campione előtt megáll. Két karabinieri délceg alakja látható a kikötői hidnál, ahol őrt állanak. A hajó csakhamar folytatja az útját a svájci terület mentén, Bissone mellett, át a melidai hid alatt és nemsokára eléri Marcone szép, festői falvat, amelynek magasan fekvő ciprusokkal körülvett templomát oly sok művész örökölte meg képen. Egy negyed óra múlva a hajó ismét az olasz parthoz közeledik. Porto Ceresio állomáshoz, ahonnan a villamos vasutnem több mint egy óra alatt Milanoba vihetne, persze, ha nem volna háború! Hány, tavaszszal vagy ősszel itt üdülő német tette meg annakelötte ezt a kirándulást a lombardiai dombvidéken keresztül és a termékeny, iparban gazdag síkságon át Észak-Olaszország élénk fővárosába, hogy a jellegzetes olasz utcai zsváj után újból és még nagyobb örömmel élvezze Lugano idillikus nyugalmát.

Most azonban senkisé meggyja el a hajót és a karabinieri és katonák hiába várnak arra a pillanatra, hogy hazájukat megvédjék az „alattomos tedeschi” ellen, akik svájci földről esetleg beosonhatnának olasz területre. Nem kell félniök. A központi hatalmak polgárai még soká-soká fogják kerülni azt a földet, amely valamikor olyan vendégszerető volt és azután olyan ellenségessé lett. Nehezen lesznek elfelejtethők azok a napok, amikor a németek, magyarok és osztrákok lakásait és üzleteit egy őrjöngő cséseléktömeg, melyet a kormány közegei felzigáltak, kirabolt és felégetett . . .

Am a hajó nem törődik a mi gondolatainkkal és folytatja az útját nyugat felé. Jobbról a Monte Salvatore és a Collina d'oro integetnek át. Ez utóbbinak dél felé néző csucsán szanatorium épült, amely az olasz újságok fantáziájában annak idején olyan nagy szerepet játszott. Német érdemének mondták eldugott ágyukkal, az ott elhelyezett ártatlan betegeket pedig német tisztéknek tartották.

Mielőtt a luganói tó nyugati öblébe jutunk, hajónk keskeny csatornán halad keresztül, amelynek egyik oldala svájci, másik olasz. Balról az olasz alpok előhegyei emelkednek, amelyek a Lago Maggiore felé vonulnak, és szembetűnik egy barátságos városka: Ponte Tresa az ő hájos villáival és kertjeivel. A Tresa folyó olasz és svájci félre osztja és a hidon szigorú őrt állanak a két állam katonái.

De Luganótól keleti irányban is csak hat kilométernyire fekszik a hüllenség és az áru-lás zaja. Mindjárt a Monte Bié mögött fekszik a Monte Boglia, amelynek keleti lejtője már Olaszországhoz tartozik. Néhány száz méternyire Gandriától, ettől a kedves halászfalutól, ott állanak a háromszínű olasz határozlopok, míg a tónak a másik partján, nem messze Santha Margheritától két vámőrházikó jelöli a határt. Olasz földön a tó északi partján két barátságos falucska Gandria és San Mamete, ahonnan a Fogazzaro regényei által híressé lett Val Solda ágazik el. A hajó azonban el-siet mellettük és egyenesen Parlezza megy, annak a rövid vasuti vonalnak a végpontjához, amely a luganói tavat a szomszéd tóval összeköti. Megint az a sajátos színjáték, hogy az ember mint ellenséges alattvaló svájci hajón nyugodtan és biztonságban olasz területen tartózkodik, habár nem is szárazföldön.

Látnivaló persze semmi különös nem akad: piszkos, félig rombadólt házak, rongyokba öltözött utcai suhancok, délceg karabinieri, akik valószínűleg szabadságon vannak és örülnek, hogy legalább némi időre odahaza vannak, távol csapataink támadásaitól.

S az ember ismét visszatér Luganóba és a Café Rivierában megissza a tejszínjélt meg nem fosztott uszonnakávéját, egész nemzetközi társaságban van és legszívesebben azt hitetné el magával az ember, hogy a különböző nemzeteknek ez a keveréke nemcsak a béke eme szigetére szorult, amelyet a Svájce ebben a borzalmas világháborúban képez. Azokra a „rég, jó” időkre gondol az ember, amikor minden ország férfiai és asszonyai kellemesen és jól érezték magukat Itáliában és önkéntelenül is feltolul a kérdés, vajjon, ha egykor ismét béke lesz, vissza fog-e térni a nemzetközi együttlét szép szokása, vagy pedig megmarad-e továbbra is a permanensnek hirdett gyűlölet.

Itt tett megfigyeléseim alapján van némi remény arra, hogy a különböző nemzetek hozzártatózói ismét jól fognak megférni egymás mellett. Mert a Svájceban a különböző hadviselő államok fiai között egyáltalán nem uralkodik az a gyűlölség és ellenszenv, amely a sajtóban, de különösen az antant sajtójában jut oly élesen kifejezésre. Mily sokszor láttam Luganóban németeket olaszokkal, osztrákokat franciákkal és magyarokat oroszokkal nyugodtan és békésen elbeszélgetni. Mintha az lett volna az érzésük, hogy a háború hatalmas elemi jelenség, amelynek alá kell hogy vesse magát az egyén, azonban nem szabad, hogy megakadályozza abban, hogy emberiesen érezzen és az ellenséges nemzetek hozzártatózóival tisztelettel bánjon.

A Svájce az ő tarka népkerevével ilyformán magában rejti a népek jövőnd kibékülésének a csiráját és még a szomszédban látszó országgal szemben is oly jövőndöről ábrándozhatik az ember, amelyben a Humanitas és Charitas fogja boldogító erejét érvényre juttatni. Th. E.

Irodalom.

— A „Pártütő angyalok”. Anatole France eme szenzációsan érdekes regénye a magyar könyvpiacra páratlan sikert ért el. Az első kiadás 5000 példány három hét alatt teljesen elfogyott. A magyar olvasóközönség a Pártütő angyalok naiv, de azért hihetetlenül rafinált szerető és szerelmi jelenetei mögött is megtalálja és élvezi állami, társadalmi, erkölcsi és vallási berendezkedésünknek azt a gyilkos szatirját, amellyel France eme legújabb regényében találkoztunk. Most jelent meg a Pártütő angyalok második kiadása. Bolti ára 6 korona. Minden könyvkereskedésben kapható.

— A gyermekek művészete. Csak a legújabb időkben kezd némileg fejlődni a magyar művészeknek az a törekvése, hogy a gyermek életébe is belevigyék a művészetet s megtalálják azt a hangot, amelyen a festőnek a gyermekhez szólani kell. Fiatal művészeink közül figyelemre méltó Márton Lajos ez irányú tevékenysége, akinek Benedek Elek képes gyermeklapja, a Jó Pajtás legújabb március 25-iki számában megjelent képe nagy tetszést fog kelteni a gyermekek között. Ugyanebbe a számba verset irt Feleki Sándor, elbeszélést

Szabóné Nogáll Janka, regényt Szemere György, érdekes cikket Sztrokay Kálmán, elbeszélést Balás Béla, Rókáné komámasszony mulatságos történeteit folytatja Benedek Elek. Kis Krónika rovat, tarka mese, a rejtvények, szerkesztői üzenetek egészítik ki a szám gazdag tartalmát.

A Jó Pajtás-t a Franklin-Társulat adja ki; előfizetési ára negyedévre 3 korona, fél évre 6 korona, egész évre 12 korona. Egyes szám ára 20 fillér. Előfizetéseket elfogad és mutatványszámokat küld a „Jó Pajtás” kiadóhivatala, Budapest, IV. Egyetem-utca 4.

Feller-féle jóillatu, fájdalomcsillapító

„ELSA-FLUID” oldó hatású toroköblítések

céljára. Békeárak: 12 üveg bérmentve 6 korona. Feller V. Jenő gyógyszerész-nél, Stubica, Centrale 125 (Zágrábme-gye. Több mint 100.000 köszönőlevél.
1385-241

Hirdetmény.

Az „Első módosi hengergőzmalom r.-t.” igazgatósága ezennel közhírré teszi, hogy a társaság az 1917 március hó 18. napján tartott közgyűlésen hozott egyhangu közgyűlési határozat értelmében **feloszlik és felszámol**, minek folytán az igazgatóság felhívja a társaság hitelezőit esetleges követeléseiknek jelen hirdetménynek harmadszori közzétételétől számított hat (6) hó alatt leendő érvényesítésére.

Módos, 1917 március hó 24-én.

„Első módosi hengergőzmalom r.-t.”

Deutsch Hermann s. k.

Dr. Pavlovits György s. k.

Házmester

fizetéssel felvételük az
Osztrák-Magyar Bank
Nagybecskerekéi fiók-
intézeténél.

Eladó!

Képes folyóiratok: U. m. Vasárnapi Ujság, Új Idők, Ország-Világ, Érdekes Ujság, Képes Ujság, Borsszem Jankó, Kakas Márton, Mátyas Diák, Meg-gendorfer, Tolnai Világlapja

Mindegyikből TIZ TELJES ÉVFOLYAM,
vászonkötésben.

Cím: Lapunk kiadóhivatalában.

Ház eladó

NAGYBECSKERÉKEN, ötszobás villakással.

Ugyanott eladók képek, köny-
vek, képes folyóiratok is. —
Közelebbit a kiadóhivatalban.

A „Torontáivármegyei Központi Hitelszövetkezet”

mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja

1916. évi zárszámadása

Vagyon.		Mérleg-számla.		Teher.	
Pénzkészlet	98547 76			Befizetett üzletrészek	440035 22
Váltókölcsönök	651352 —			Tartalékalap	92754 50
Kötvénykölcsönök	921894 —			Veszteségi tartalékalap	4000 —
Lombardkölcsönök	1897630 25			Takarékbetétek	1608162 91
Törlesztési jelzálogkölcsönök	108646 78			Engedményezett lombardkölcsönök	1872709 10
Betételhelyezés a szövetkezeteknél	553032 26			Engedményezett jelzálogkölcsönök	103550 48
M. kir. postatakarékpénztár	5794 26			Saját értékpapírjainkra felvett lombardkölcsönök	413250 —
Folyószámlai követelések	148902 02			Folyószámlai tartozások	11937 99
Berendezés	500 —			Befizetések az V. hadikölcsönre	508673 40
Intézeti ház	38000 —			Letétek	5423 01
Előlegek	48969 04			Fel nem vett osztalék	6437 92
Értékpapírok	609350 —			Átmeneti tételek	24237 14
Átmeneti tételek	42047 —	5124665	37	1916. évi nyereség	
					5091171 67
					33493 70
		5124665	37		5124665 37

Veszteség.		Eredmény-számla.		Nyereség.	
Üzleti költségek	8021 04			Kamatjövedelem	150563 48
Tiszti fizetések és tiszteletdíjak	27284 98				
Takarékbetétek kamatai	62751 38				
Betétkamata	6275 14				
Adó	5327 30				
Visszleszámitolási kamatok	139 94				
Veszteségi tartalékalap létesítése	4000 —				
Leírások	3270 —	117069	78		
1916. évi nyereség		33493	70		
		150563	48		
					150563 48

Nagybecskerek, 1916. évi december hó 31-én.

A könyvelésért: Csath Nándor főkönyvelő.

Az igazgatóság:

Poroszkay s. k., elnök-igazgató.

Daniel s. k., ügyvezető-igazgató (hadbavonult).

Jankó s. k.

Marton s. k.

Dr. Kuszing s. k.

Dr. Magyar s. k.

Megvizsgáltuk és helyesnek találtuk.

Nagybecskerek, 1917. évi március hó 16-án.

A felügyelő-bizottság:

Menczer Lipót s. k., elnök.

Bogcha Márton s. k.

Kiss István s. k.

Krumenacker Ferenc s. k.